

Forum Beneficiale, Sive Quæstiones & Responsa Canonica

Materiam De Beneficiis Universam Ex Beneficialistarum tam antiquorum, quàm recentiorum placitis complectentia. Opus methodo novâ, & clarâ in tres digestum Partes ... accuratè, ac copiosè instructae

De Provisione Et Obtentione Beneficiorvm

Leuren, Peter

Coloniæ Agrippinæ, 1704

518. Cujusnam prævisio prævaleat, concurrente provisione Ordinarii cum apostolica, dum constat, ambas factas eâdem die, non tamen constat, quæ sit anterior.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74485](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74485)

Questio 516. An, ut preventio hæc papalis locum habeat, & valeat in mensibus Ordinariis Ordinariorum, & in mensibus alternativæ concessæ Episcopo, opus sit, quod Papa expressè deroget huic Ordinariorum juri, & privilegio?

Respondeo primò: valere illam, dum confert beneficia vacantia in 4. mensibus ordinariis, absque eo, quòd necesse sit expressè ab eo derogari huic Ordinariorum juri; tum quia hoc jus seu facultas providendi beneficiis in his 4. mensibus non privativè, sed cumulativè ad Papam concessa Ordinariis, ut dictum; siquidem, ut Pirh. ad tit. de præb. in tit., quæ dependent à voluntate Principis concedentis, non censetur is concedendo aliquam gratiã generalem, sibi auferre potestatem conferendi alteri gratiã specialem, per quam gratiã generali derogetur; tum præcipuè, quia conferens beneficium, notitiam habet temporis vacationis, & non obstante hac notitiã, confert. Castrop. loc. cit. p. 14. n. 1. ubi etiam ait, quòd, si Papa sine dicta notitiã conferret, credendum esse, quòd illa conferat, quia existimat non Ordinariis, sed sibi competere jure reservationis; adeoque tunc nullam esse collationem Papæ, eò quòd Papa in casu dubio nunquam censetur velle Ordinarios in collatione illis competente prævaire.

2. Respondent ad alterum pari modo Garc. loc. cit. n. 19. item Riccius in collectan. p. 5. collectan. 1595. & Barb. de potest. Episc. p. 3. alleg. 57. num. 16. apud Castrop. nimirum valere preventionem & provisionem Papæ factam de beneficio vacante in mensibus alternativæ, etiam si expressè non deroget isti gratiã; eò quòd, sicut per concessionem 4. illorum mensium Ordinariorum tollitur solum reservatio illorum 4. mensium, relinquendo Ordinariis pro illis potestatem conferendi expeditam, itaque dentur Ordinariis non nisi cumulativè ad Papam; ita etiam contingat per concessionem alternativæ respectu 6. mensium; adeoque sicut in priori, ad hoc, ut valeat ejus provisio, non tenetur expressè derogare dicto juri, ita nec in posteriori dictæ gratiã alternativæ. Sed neque obstat adjunctum in concessione alternativæ vel indulto decretum irritans, cui expressè derogandum; eò quòd illud non liget Papam, nisi addatur simul altera clausula: per Nos, nostrisque successores contrigerit attentari; sed solum se extendat ad provisionem cujusvis alterius à Papa: vel nisi apponatur decretum irritans in lege generali, qualis non est concessio alternativæ, quæ magis rationem legis specialis, vel potius gratiã habet, citat pro hac doctrina quamplurimas Rotæ admodum claras decisiones Garc. à num. 19. Nihilominus tenent contrarium Castrop. loc. cit. num. 3. & qui ab eo & Garc. citantur, Moheda decis. 1. n. 4. de concess. præb. Puteus decis. 492. num. 2. l. 2. in fine. Felia. in cap. cum in officio. de præscrip. n. 6. Gonz. ad reg. 8. §. 4. proem. à num. 20. Zerol. in pr. p. 1. v. derogatio. eò quòd licet dicatur, per gratiã alternativæ tolli solum obstacula, nempe reservationem, Ordinariosque, quibus ea concessa, manere expeditos ad providenda beneficia illis mensibus vacantia; non tamen hinc rectè inferatur, Papam sibi reliquisse potestatem ex jure ordinario conferendi, sed solum jure extraordinario, & factâ derogatione. tum ob specialitatem gratiã, non nisi sub onere residendi concessa, & acceptate; tum ob decretum irritans, quòd non invenitur

P. Leuren, Fori Benef. Tom. II.

in concessione factâ à jurè pro 4. mensibus; & quòd, nisi Papæ provisionem impediret, nullius ferè usui esset alternativæ concessio; cum raro alteri concessa sit facultas providendi beneficia cumulativè cum Ordinariis. Castrop. loc. cit.

Questio 517. An Papæ præveniente provisionem Cardinalium, quibus concessum indultum conferendi omnia beneficia suæ diocesis, ita ut omnes aliæ provisiones, etiam per Sedem Apostolicam factæ, sint irritæ, valeat papalis provisio sine expressa derogatione dicti indulti?

Responder pari modo affirmativè Garc. à n. 33. ex iisdem ferè rationibus, adductis quoque pluribus Rotæ decis. contrarium Castrop. loc. cit. citans Paris. de resign. l. 6. q. 5. n. 69. Mandos. de signat. gratia. in. Coadjutoria. Puteum. &c. eò quòd, esto, in reservatione mensium non comprehendantur Cardinales collatores ordinarii, sed potius relinquuntur juri ordinario, quòd nimirum possint in omnibus mensibus conferre beneficia: cum tamen huic ordinariæ potestati superaddatur dictum indultum, ne alius se in eorum provisione intromittat, alteriusve provisio, etiam facta per Papam, valeat, censeantur vi dicti indulti ligatæ manus ordinariæ Papæ, ne nihil præter juris ordinarii concessionem operari videatur. Decisiones verò Rotæ solum id affirmant, quòd, non obstante dicto decreto irritante contento in isto indulto, Pontifex possit adhuc conferre beneficia ad Cardinalium provisionem spectantia; sed non jure ordinario, sed extraordinario, derogando nimirum gratiã illis concessæ. Castrop. loc. cit. n. 5. ubi addit, quòd, esto, Rota aliquando tulerit, non esse necessariam derogationem expressam dicti indulti, re tamen bene perpensâ, necessitatem derogationis firmasse, seu agnovisse. ut Gonz. ad reg. 8. gl. 5. §. 9. num. 12.

Questio 518. Cujusnam provisio prævalere debeat concurrentibus provisione Apostolicâ (vel etiam factâ, ut Pirh. ad tit. de præb. n. 78. ab ejus Legato de latere) & Ordinariæ, dum constat factas eadem die, non tamen constat, quis prævenerit, seu cuius provisio sit anterior?

Respondeo, prævalere debere factam à Papa, vel etiam factam ab ejus Legato. Castrop. p. 13. n. 3. citans Barb. de potest. Episc. p. 3. alleg. 57. nu. 14. Gonz. ad reg. 8. §. 3. proem. n. 111. & alios. Card. de Luc. de benef. d. 22. n. 7. Pirh. loc. cit. Lott. l. 2. q. 23. n. 7. qui etiam n. 8. subdit, ut intret prærogativa provisionis Apostolicæ in concursu, sufficere, quòd non liqueat, eam esse posteriorem in tempore, ut splendore ipsius collatio inferioris evanescat. Idem, uti ex Castrop. pro ratione dat prærogativam Papæ Card. de Luc. præsumptionem malam antedatæ in collationibus, seu actibus Ordinariorum. Argumento c. si à Sede. de præb. in 6.

2. Limitanda tamen est dicta responsio primò, ut teneat solum, dum neuter provisorum est in possessione; secus autem sit, dum provisorum ab Ordinario esset in possessione (intellige justâ, & non violentâ, cum injustus vel violentus possessor gaudere non debeat commodo possessionis. Pirh. loc. cit.

S 2

n. 80.)

n. 80.) hic enim tunc preferendus provisio à Papa, cum melior sit conditio possidentis, & præsumere faciat, possidentem fuisse antè provisum. Card. Luc. & Castrop. *l. cit.* juxta textum clarum *cit. c. si à sede.* citat uterque Gonz. & addit Castrop. id tenere, etiamsi provisus ab Ordinario non accepisset possessionem eo die, quo fuit provisus.

3. Limitanda secundò: nisi ex parte provisi ab Ordinario concurreret non solum assignatio diei, sed etiam hora, cujus assignationem non haberet provisus à Papa; ob illam enim determinationem præsumitur provisio Ordinarii anterior, quia est certior probatio, quam illa, quæ expressione horæ caret. Pirh. *loc. cit.*, citans Gonz. *ubi ante. n. 110.* & Barb. *num. 15.*

Quæstio 519. Qualiter de ceterò constet, & probetur, Ordinarium prævenisse Papam?

1. Respond. primò: unde præferantur inde provisiones Apostolicæ, & inferiorum collatorum, nihil potius attenditur, quam data circa tempus, ut qui in data est anterior, censeatur quoque in re potior. Lott. *l. 2. q. 23. num. 6.* ubi *num. seq.* plurima pulchra habet circa datas illas & signaturas literarum Apostolicarum, de quibus nos infra, ubi de provisionibus & literis Apostolicis: quæ vide hanc in rem.

2. Respondeo secundò: ad hoc probandum non sufficiunt literæ Ordinarii, ejusdemque sigillo munitæ, esto, etiam adest sub scripto Secretarii Episcopi, dum hic Notarius non esset; eò quòd Ordinarium cum suo scriba, seu Secretario facile fingere possent ante datam. Castrop. *cit. p. 13. n. 5.* citans Gonz. *ubi supra num. 147.* Mascard. *conclus. 991. n. 13.* Garc. *p. 8. c. 4. n. 11.*

3. Respondeo tertio: sufficere tamen, si adest subscriptio Notarii, referentis, testes fuisse præsentés; eò quòd juxta receptissimam praxin instrumentum publicum à Notario confectum non expostulet ad sui fidem testium subscriptionem, ut Covar. *pract. qq. c. 20. n. 4.* Castrop. *loc. cit. num. 6.* contra Gonz. qui *loc. cit.* necessarium censet, instrumentum seu scripturam factam coram Notario & testibus se subscribentibus.

4. Respondeo quartò: sufficere, si testes in instrumento denominati sint domestici, aut familiares; eò quòd tunc probatio non fiat vigore testium, sed instrumenti publici, cujus probationi non notabiliter derogatur per appositionem testium non majorum omni exceptione, Castrop. *loc. cit.* citans Garc. *p. 8. c. 4. n. 55.* contra Gonz.

5. Respondeo quinto: sufficere, si subscripti testes in instrumento collationis, tamen non sit factum coram Notario; vel etiam si testes examinati deponant de provisione Ordinarii ante datâ; eò quòd probatio testium sit legitima, & præsumptionem cessare faciat. Quæ omnia à fortiore procedunt, si possessio comprobetur, tamen de collatione authentica non constet. Castrop. *loc. cit.* citans Garc. *ubi ante. n. 27.* quod posterius etiam tradit Gonz. *n. 161.* ubi ait, non esse opus requisitâ aliâ à se solennitate, dum provisus ab Ordinario esset in possessione ante datam literarum Apostolicarum, esto, de ejus provisione authentica non constaret. Item si provisus ab Ordinario ante datam literarum Apostolicarum resignasset suum beneficium, & de hac resignatione, saltem per duos testes, constaret: eò quòd tunc cessaret præsumptio

fraudis factæ ab Ordinario in collatione. Item dum collatio pertineret ad duos Prælatos, v. g. ad Episcopum & simul ad Capitulum; eò quòd præsumendum non sit, tot personas consensisse in fraudem. Item si esset antiqua præsumptio pro provisione Ordinarii, excludens præsumptionem fraudis, &c.

Quæstio 520. An, & qualiter Papa conferendo beneficia censeatur illorum naturam immutare?

Respondeo: tamen tam beneficia perpetua ad tempus, quam manualia in perpetuum conferre possit, Corrad. *pr. benef. l. 1. c. 6. num. 288.* & 289. soleatque non raro beneficia manualia conferre in perpetuum, seu ad vitam oratoris (ubi tamen expressa mentio facta fuit ab oratore manualitatis; hi enim tacita, subreptitia omnino redderetur gratia. Corrad. *ibid. num. 290.* Card. de Luc. *de benef. d. 97. num. 21.*) quin &c, dum quandoque beneficia manualia confert, non exprimendo in literis, se ad vitam oratoris conferre, censeatur ea contulisse in perpetuum; actus enim certo tempore non conclusus perpetuus reputatur, ut fuscè Corrad. *loc. cit. à n. 299.* Veruntamen Papa conferendo simpliciter beneficium manuale, nullâ habitâ mentione, an sit manuale, an perpetuum, non censeatur voluisse naturam, aut statum beneficii alterare, efficerique perpetuum, quod erat manuale. Corrad. *n. 292.* Unde etiam, licet pluries beneficium tale collatum per Papam in titulum efficiatur in hoc sensu perpetuum, quòd à collatorio, quousque is vivit, sit inauferribile per inferiorem; succedente autem postmodum illius vacatione, redit ad primitivam suam manualitatem, eò quòd talis beneficii status nunquam immutatus fuisse censeatur, ex eo, quòd Papa præsumatur illud contulisse secundum statum, quo ante illius collationem consistebat. Corrad. *loc. cit. à num. 305.* citans Felin. *in c. constitutus. de rescript. n. 10.* dicens, sic pluries visum in Curia Romana observatum, etsi *num. 308.* dicat: hodie dum hujusmodi manualia beneficia cum maxima difficultate à Papa conferri in titulum perpetuum, vide plura hac de re *part. 1.* ubi actum de beneficio manuali.

Quæstio 521. Qualiter Papa de beneficio viventis provideat?

1. Respondeo primò: Papa beneficia tam vacantia, quam non vacantia providere potest. Pirh. *ad tit. de præb. n. 74.* juxta *cap. 2. eod. tit. in 6.* cum communi. Idque non tantum dando expresse stativam, seu mandatum de beneficio, tunc, quando vacaverit; sed etiam pro arbitrato suo uni adimendo beneficium, alterique dando. Pirh. *ibidem.* Azor. *p. 2. l. 6. c. 25. q. 1.* juxta dicta *q. 2. hujus §.*

2. Respondeo secundò: providendo autem de beneficio viventis ob crimen aliquod, declarat hoc ipso, illud crimen inducere inhabilitatem.

Card. de Luc. *de benef. d. 75. n. 15.*
d. 76. n. 9. 10. 18.

* *
*